

num sentibus de ipsa resecatis, in frugem sanctæ religionis fructificet nova plantatio, et sanctimonialia quas Dominus noster Jesus Christus per me licet indignum sacerdotem de luxu revocatas in loco supradicto plurimas, ad laudem et gloriam sui nominis congregavit, oblitis curis sæcularibus, sub vestræ protectionis clypeo, carnem doment, spiritum roborent, divino prorsus, ut cœperunt. invigilantes servitio.

Eidem defensionem mancipamus, omnia loca quæ in vestra diocesi sunt, tam virorum, quam sanctimonialium ad ecclesiam Fontis Ebraldi pertinentium. Sanctimonialium scilicet quæ sunt ad Podiam inter Calviniacum et Englam, et obedientiam de Jarunda, et illam de Gaina; et si qua alia loca possident, sive in posterum juste et canonice possidebunt. Hanc autem traditionem seu commendationem vestræ defensionem de Ecclesia Fontis Ebraldi facimus, fratres dilectissimi; communi consilio sororum ejusdem ecclesiæ, et vos consilio charissimi Patris Petri venerabilis episcopi, et omnium vestrum eandem recipitis. Pro tanto vero defensionis beneficio, ancillæ Christi quæ in ecclesia Fontis Ebraldi sunt, sive fuerint, et pro vobis viventibus quotidie orabunt, et quando aliquis vestrum obierit, tantum pro anima defuncti reddent Deo servitium, quantum pro anima sanctimonialis, quæ de congregatione illarum ex hoc sæculo decesserit. Et in memoria tantæ dilectionis sit in perpetuum censiva ecclesia Fontis Ebraldi Pictaviensi ecclesiæ de XII denariis ad synodum Pentecostes. Fraternitatem vestram Deus omnipotens in religione custodiat, fratres dilectissimi.

Sigillum Petri episcopi

Sig. Aimerici decani.

Sig. Gaufredi cantoris.

Sig. Willelmi archidiaconi.

Sig. Hervei archidiacon.

Sig. Rainerii capicerii.

Sig. Willelmi magistri scholarum.

Sig. omnium canonicorum.

Sig. Roberti de Arbrissello.

Sig. Hersendis sanctimonialis.

Sig. Petronillæ.

Sig. omnium sanctimonialium Fontis Ebraldi.

Data Pictavi in synodo, anno ab Incarnatione Domini 1109, indict. II, epacta XVII, XIII Kal. Julii, secundo Paschali papa, Petro presidente cathedra Pictavorum, Ludovico rege Francorum, Willelmo duce Aquitanorum. In Christo Jesu feliciter. Amen.

II.

Charta Roberti de Arbrissello per quam concedit monasterium in Caduniensi pago situm, domno Gerardo de Salis.

(Anno 1115.)

Ego Robertus de Arbrissello, concedo et irrevocabiliter tribuo, nullo pacto, nisi solo charitative germanitatis amore retento, domno Gerardo de Salis, venerabili magistro, socio meo, inter necessarios amicissimo, ejusque filiis, imo conservis tam extemporaneis, quam successuris, utrumque locum in silva Cadunensi situm, videlicet tam eum de Seguni valle, quem ipse Gerardus cum suis commilitonibus tanquam sibi sub mei persona adquisierat, acquisitum ædificaverat, quam illum qui Salvitas dicitur, et universaliter quidquid mihi vel alii vice mei præfatum infra nemus concessum est, atque ut ibidem sub dominicæ clientelæ norma Deo militent, eorum arbitrio et affectui relinquo. Hanc autem concessionem authenticam, et solemniter actam coram generali sanctimonialium capitulo, collaudante et concedente earum fidentissima Petronilla, imo ancillarum Dei ancilla, inconvulsam persistere decerno, omnisque calumniæ querelam, sive controversiam hinc funditus secludo, hinc radicibus evellō, et penitus interdico.

Est prædictorum concessio facta locorum apud Fontem Ebraldi B. Benedicti die festiva v Idus Julii, anno ab Incarnatione Domini 1115, præsulatus domni papæ Paschalis anno XVI, indictione VIII, in tempore viduatæ Pictaviensis ecclesiæ, viam ingresso universæ carnis Petro antistite, Ludovico Francigenarum rege, Guillelmo Aquitanorum duce

Talia testantur, qui taliter intitulantur

Fulco Andegavensium consul.

Paganus de Claris Vallibus.

Aimericus vicecomes Toarcensis, et alii.

CONCORDIA

Inter monasterium Sancti Sepulcri Sulliensis et cœnobium Fontis Ebraldi.

(Anno 1114.)

(Pavillon, Vie de Robert d'Arbrissel, p. 609.)

Reverendissimis Patribus suisque dominis Radulpho sanctæ Turonensis Ecclesiæ archiepiscopo pensanti, et reverendissimo et Deo amabili Petro episcopo, Petrus abbas Sulliensis et totus ejus con-

ventus humilis, et ROBERTUS de ARBRISSEL clarissimus vir et Deo amantissimus, totaque sua humilis et devota congregatio debitæ obedientiæ reverentia et sanctorum munus orationum.

Quoniam sanctis desideriis, justisque petitionibus assensum præbere Christianæ perfectionis esse manifestum est, vestræ sublimitatis affusi genibus, sinceritatis vestræ clementiam humiliter ac devotissime deprecamur, ut quæ infra de pace et concordia, et dilectione quæ facta est inter nos, scilicet monasterium S. Sepulcri Sulliensis et sanctam Ecclesiam Fontis Ebraldi super quadam querela scripto adnotata videritis, eò divinæ auctoritatis pondere confirmetis, ut nulla præsentium vel futurorum inquietudine conventi nulli possint pravorum penitus hominum falsis adinventionibus ullo modo ulterius fatigari. Inter cætera itaque quæ Galterius princeps Christianissimus fundator ecclesiæ Sulliensis S. Sepulcri, eidem soluta ac libera, ac jure perpetuo possidenda de propriis possessionibus ob remedium suæ animæ dederit, hoc quoque in charta quam ipse in persona propria ab archiepiscopo Turonensi impetravit fieri, ac sigillo proprio sigillari donasse repertus est, videlicet boscum de Bort ad extirpandum, ita ut monachi inde habeant medietatem, istud idem in prædicta charta habetur, quod quia obscure positum erat, dissensionem et discordiam inter nos quos magis injuriam pati, quam disceptare vel litigare oportuerat, generabat. Nam nos Sulliensis monachi prædictorum verborum occasione, quidquid in bosco de Bort (est enim ibi locus qui

A dicitur Fons Evraudus ædificatum vel constructum fuerat, sive in ecclesiis, sive in officinis, vel in aliis domibus, in omnibus denique exstirpationibus nemoris quas in terram arabilem discipuli Patris Roberti redegerant clamabamus. Quapropter nobis in unum convenientibus, scilicet abbate Sulliensis cum suis monachis et venerabili Roberto de Arbrissello cum quibusdam de discipulis suis, ac de ancillis Dei apud Salicum, præsentem ipso principe clarissimo Galterio de monte Sorello, quem fundatorem abbatiae superius diximus Sulliensis, nos Sulliensis tanti viri, tantique doctoris honore debito præsentiam venerantes, ejusque sanctis admonitionibus deferentes, maluimus aliquid de proprio relaxare, quam S. Spiritum in ipso, suaque gloriosissima congregatione irritare, talique conventionem, tali pacto, talique tenore prædictæ querelæ concordia, supradicto admittente Galterio de monte Sorello inter nos facta est, ut nos Sulliensis monachi nihil prorsus de omnibus quæ ad D. Robertum et ad suos pertinent, ulterius clamemus, etc.

Hæc autem charta facta est anno ab Incarnat. Dom. 1114, x Kal. Octobris, regnante Ludovico rege Francorum et Fulcone Andegavorum comite.

Ego Girardus Engolismensis episcopus et sanctæ Romanæ Ecclesiæ legatus hanc concordiam apostolicæ sedis auctoritate confirmo, et sigillo meo muniri feci, et propria manu subscripsi.

S. Radulfi Turonensis archiepiscopi.

S. Petri Pictaviensis episcopi.

APPENDIX

AD B. ROBERTUM DE ARBRISSELLO.

PETRI PICTAVIENSIS EPISCOPI

PRIVILEGIA PRO ORDINE ET CONGREGATIONE FONTIS EBRALDI.

I.

Charta confirmationis ordinis et congregationis Fontis Ebraldi a Petro Pictaviensi episcopo.
(Anno 1106.)

[COSNIER, *Exord. Font. Ebrald.* p. 144.]

Ego PETRUS, Pictaviensis episcopus, notum facio omnibus tam præsentibus quam futuris, quod in nostro tempore quidam vir apostolicus nomine Robertus de Herbressello, verbo divinæ prædicationis sagaciter invigilans, et tonitruo sanctæ exhortationis, plures tam viros quam mulieres a sæculari luxu revocans, in nostræ diocesi ecclesiam quam-

Dam in honore sanctæ Mariæ virginis fundavit, in loco qui Fons Ebraudi vocatur, quem locum Arimburgis uxor Widonis filii Osmundi et Rivaria filia ejus ad ædificandam prædictam ecclesiam sibi sederunt, adjicientes terram quatuor bobus excolendam in duobus temporibus; ipse vero in prædicta ecclesia plures congregavit mulieres, quas sanctimoniales constituit, ut ibi regulariter viverent, et mundanis voluptatibus abrenuntiantes soli Deo deservirent. Non multo vero post tempore, ego domnum Paschalem apostolicum adiens, ab eo impetravi ut ibi semper sanctimoniales essent, et apostolica auctoritate